Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

(דאָנערסטאג-אויסגאבע)

דיעזעס בלאטט ערשיינט צווייִמאל וואָכענטליך
אונטר קאסטאס פון
עסטערלייך-אונגארן
גאנציעהריג 8 גולדען ע. וו.
האלבעהריג 4 „ „
פיערטעל- 2 „ „

פרים אויסלאנד
גאנציעהריג 9 גולדען עסט. ווערה.
האלבעהריג 4 „ 50 קרייצער
פיערטעל- 2 „ 25 „

אנגענען
אונטר זאמסטיג פרייטאג - אנגעזיגען
ווערדען פון 10 קר. פאר 6 שפאל-
טיגע פעטיט-צייל בעריעכנעט.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריראן
אונד דער פרענומעראנדאנס-שריפטען
בעקומען מיט דעם עפסאנגע דעס
ערשטען בלאטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
רעטטיגנאססע נו. 7.
וואהרן מאן איר דיא פרענומעראנ-
ציאנסגעלדער צו יענען בעלעגען.
פרענומעראנטענזאמלער
ערהאלטען 10% דאמאגע.

Nr. 53. זעכסטער יאהרגאנג. פעסט, כ'ג תמוז ה'ת'ר'ל'ד'. Pest, den 9. Juli 1874.

דיא זאָנגטאג-זיטצונג

דעס אונגארישען ריכסטאגעס.

דיא זיטצונג דעס אונגארישען ריכסטאגעס, וועלכע אם 5. יולי 1874 איבער דען יידישען שולאָנד אבגעהאלטען וואָרדען, ווערד איינע עוויג דענק-ווירדיגע בלייבען! איינען זאָלכען זישטאנד-טאג האט דער אונגארישע ריכסטאג נאך ניכט ער-לעבט. זיטדעם אונגארן זיינע קאָנשטיטוציאָן אונד זיינען ריכסטאג, וועלכער צוריכבראכטען האט, דא-בען ווייר וואָהל שאָן אים דעם אבגעאָרדנעטען-הויזע פיעל איבעראשענדעס אונד שטיינע-ערדע-גענדעס צו דאָרען אונד צו לייגען בעקאָמען; אבער אן איינע זאָלכע איבעראשונג, וויא אונס דער ריכסטאג אָרדינען זאָנגטאג געבאָטען האט, קאָנגטע ניכט אים עגטפערנטסטען געדאָכט ווערדען.

דער הויפּט קאָמפּף דער דעפּוטירטען וועגען דעם ראבבינער - סעמינאָרס דייערטע צוויי אָאָלע טאגע. זאמסטאג האטטע דער קאָמפּף בעגאנגען אונד זאָנגטאג וואָרדע וואָהל קיין ענטשיידענדער זיעג ערפאָכטען, אבער איין מעהר-וואָכענטליכער וואָפּפען-שטיללשטאנד וואָרדע ערציעלט.

זאמסטאג וואָרען דיא גאָלעריען דעס אבגע-אָרדנעטענהויזעס אָאָן אָרטהאָדאָקסען אונד גאָלאָ-גען דיכט בעזעטצט, עדער האָרטע מיט גאָספּענ-שפאנונג דיא רעדען, וועלכע דיא פּיר אונד גענען דיא אָרטהאָדאָקסען געהאלטען וואָרדען. עס וואָרען אבער איך זאָלכע צישווערע, וועלכע דער איינגע-ליכע פּערהאנדלונגס-גענעגשטאנד נאך ניכט אינ-טערעססירטע, זיא וואָהלען בראָם דיא „הערען מיטאגזעהען.

ווער פּולסרס רעדע לעזען, קאָנן וואָהל ניכט זיא לייכט דאס וועגעהטענדע הערעסלעזען, אבער דערגעגען, וועלכע דיעזעס רעדנער אלס געזיכט זאָה, וויא ער נאך יעדעס צווישענרעדען וואָרטע מיט דען איינען בלעצעלטע אלס אב בעי אונגען וואָהל-טע, נון ווערטע האבע איך עס אלע לעזען ניכט הערגטעריגזאמע, וויל דיא אלע מיללאָגען אינ-טער זיך שאָרען: ווער דא צוגעזעהען האטטע, וויא דיא דעפּוטירטען איבער דיעזע יידענפּלינען וויטצע לוסט איפּפאָכטען — דער קאָנגטע זיך דערגען אב עס דענן זיא ווייט קאָמען מיסטע, דאס ווייר דא אונזערע הייס יידישע אנגעלעגענהייט פאָר דיעזע ניכט-יידען געבראָכט האבען?

דא נון דער הערגער-קאָמפּף אן דעם יודע-טאגע (זאמסטאג) ניכט צור רוהע קאָמען קאָנגטע מיסטע ער נאך זאָנגטאג פאָרטגעזעטצט ווערדען, דא וואָרען דיא גאָלעריען מיסטעס פאָן גאָלאָגען בע-זעטצט אהרע האָפּפנונג וואָר פאָן מיגטע צו מיגי-טע גוויאָכסען, דענן זעהר פּיעלע דעפּוטירטע שפּראָ-כען פּיר דאס סעמינאָר אונד דיא גענגער דעס סע-מינאָרס לייס מאן נאָר ניכט צו וואָרטען קאָמ-מען. וויעגען אין דעפּוטירטער גענען דאס סעמינאָר געשפּאָכען האטטע, וואָרידע ער נעהרגעגעשטיממט, אללעס שריע: „הערען וויא אויך! שטיממען ווייר אב!“ אונד וואס נאך מערקווירדיגער וואָר, זאָגאָר דיא איסערסט לינגע שפּראָך פּיר דען מיגיסטער! דער סעמינאָר-פּיינד פּיר דיכטעטע, אונד דער סעמינאָר-פּרייד ערוואָרטעטע מיט גראָסטער זיכערהייט, דאס איינע מעהרהייט דעם הויזעס פּיר דאס סעמינאָר שטיממען וואָרד.

נלייך דער ערסטע רעדנער, געמעלד דער לינקע קאָלל אָ, שפּראָך גענען דיא אָרטהאָדאָקסען ער, וועלכער שאָן אים יאהרע 1861 פּיר דיא עמאנ-ציפּאציאָן דער יידען געשפּראָכען האטטע, זאנגטע יעטצט, דאס איים דיעזער עמאנציפּאציאָן פּיעל גו-טעס הערריסקאָممען קאָנגטע, נור דיא אָרטהאָדאָ-סען לאָסען עס ניכט איפּפאָכטען.

קאָלל אָ זאנגטע: ווער דיא אָרטהאָדאָ-סען מיט אָרדען אים גאָלייען איינגעוויאָדערטען ראבבינען קענגט, דער וויים, דאס מאן ניכט איינ-מאָל בייים פּאָפּסטע זאָ שטאָרק גענען דיא איפּ-קלעריגע אָרביטעט אלס בייא דען אָרטהאָדאָקסען. איך קענגע נור איינערלייא ווידען, וואָהל עפּסטערען מעהרערע יידישע סעלבטען (בתים), וויא דיא „קראים“ אין דער קרים אונד וויא דיא „בת שבתי צבי“ אבער הייר אין אונגארן קענגע איך נור אויינ-ע יידענהייט; בראָם זיטדעם דיא אָרטהאָדאָקסען דיא טהיילונג דעס פּאָנדעס פּערלאָנגען, האט מאן דיא נעשיכטע מיט דען צווייערלייא ווידען איפּפעראָכט. דיא אָרטהאָדאָקסען ווידען וואָלען אן בלייבען, וויא זיא פּאָר אהרהונדערטען וואָרען אונד אים דען פּאָרטשרייט צו איינעשטעלען מיט איין סעמי-נאָר עריכטעט ווערדען; איר שטיממע וואָרד מיט דעם מיגיסטער, אבער אן דער יומ טוב זאנגט, האט מאן ניכט איינמאָל דען „ערסט“ דען אָרטהאָדאָקסען געבען וואָלען.

נאָך זאנגטע דער איסערסט לינגע שיומאנ, דאס מאן איבער דיעזען גענעגשטאנד נאָר ניכט פּערהאנדלען וואָלל, ווייל ער נאָר ניכט הערער גע-וואָרען איז דער דייססטאג צור בעאָבאכטונג דיעזער אנגעלעגענהייט נאָר ניכט בעעפּ-פּעלט איז.

דער ערסטע דעפּוטירטע שטיינער שפּריכט גענען שעדען. שעדען זאנגטע געמ-לך, דאס דיא מיגיסטער-פּלאָסע איר אלע בע-שלייסע, וועלכע פּאָר דעם יאהרע 1867 וואָרען בע-פּאָרטשלאָגען, גון פּראָגט שטיינער, וויא אָאָן איך דער בעשלוס גולטיג זיין קאָנן, דאס מאן עגגען פּאָנד דען איזראָעליטען געבען וואָלל, דא דאָך עגגע בע-שלוס פּאָר 1867 יאָר? דאָנן פּראָגטע ער נאָך דען דעפּוטירטען שעדען, וויאס ער דאָנ זאָגען ווידע, ווענן זיך עגגטע איך דיא קאָטהאָליקען אן צוויי לאָגער טהיילען ווידען אונד ביידע דיא טהיילונג דעס נראָסען גרונדעס-פּאָנדעס פּערלאָנגען מאָכטען? שטיי-נער בעאָנטראָגטע דאָהער דאָסוועלבע, וויאס קאָל-לאָ אונד יסטה בעאָנטראָגט האבען.

דער דעפּוטירטע טיסאָ לאָסלוי דיעלט איינע גטע רעדע פּיר דיא אָרטהאָדאָקסען, ער זאגטע דאס, וויאס ווייר שאָן אינסט געזאָגט האָ-בען, עס וועדע געמלך בעסערע, פּאָן דיעזעס פּאָנ-דע גור דיא שיילען צו איינערשטעען, גטע פּאָלקס-שיילען בעגרינדען מעהר דיא בילדונג אלס איין סעמינאָר. דער פּאָנד געהאָרט אלעלען דאָ-ראָליטען, דאהער קאָנגען בייידע פּארטיען דעגזעל-בען פּאָרדערען. איך שטעללע דאהער דען אנטראָג (זאנגטע ט. לאָסלוי), דאס הויז מאָגע דעס מיגיסטער דען איזפּטראָג געבען, דען איזראָעליטישען שול-פּאָנד, בין דאס רעכטע דעסוועלבען קלאָר ווידד אנ-געטהיילט צו פּעיזראָעליטען אונד זיינע „ערטרעגנגס-סע“ (וואס ער עהרליך אן פּערצעגטען טראָגט) זאָלל מאן אים פּערהעלטגיסטע דער זעלבען-אנ-

צאהל אונטער דיא פּארטיען פּערטהיילען. — — דער רעכטע דעפּוטירטע אלאָאר מאָלנאר שפּראָך פּיר דאס סעמינאָר, ער קאָנן ניכט בעגרייפען, וויא דיא אָרטהאָדאָקסען זאָגען קאָנגען, דאס איין סע-מינאָר געגען אהרע רעליגיאָן וויא, האט מאן יא דאָך אן בערלען זאָגאָר איין סעמינאָר פּיר דיא אָרטהאָ-דאָקסען ערריכטעט? מאָלנאָר שטעללטע זאָגאָר דען אנטראָג, דאס דיא פּאָפּעסאָרען פּיר דאס סעמינאָר פּאָן דער רעגיערונג ערנאָגנט ווערדען זאָללען. —

דער איסערסט-רעכטע דעפּוטירטע פּאָצאָ-לאָי זאגטע: פּערשיעדענען ווייר דיא גאנצע געשיכ-טע וועדער בייז געכסטען זאמסטאג. דיא יודען זע-דען עטצט, וואס פּיר איינע אנזיכטען דיא דעפּו-טירטען אבער אהרע אנגעלעגענהייט האבען אונד דיא ווערדען זיך דאדער אינצווישען בייז געכסטען זאמסטאג זעלבסט פּערגליכען קאָנגען. דיעזער פּאָגד געדאָרט אינמאָל דען איזראָעליטען דענן נאָך בעעדיגונג דער 1848-ער רעוואָלוציאָן דאס איהנען דאָ אינגוי דיעזע געלדער אלס שטראָפּע איפּפער-לעגט וועלכע אבער נאכהער דורך דען קאָנג צו-רוקגעגעבען ווידען. דער פּאָגד געדאָרט עטצט אדער ניכט דעס שטאָאטס, אונד ניכט דעס שטאָאטס, אנדערן אללען איזראָעליטען. דיא גאנצע געשיכטע געהט אלא גאָר ניכטס אן!

דער איסערסט לינגע העלפּי (אין גע-טיפּפטער ווייז) זאגטע: „דאס בעסטע ווערע, ווענן מאן דאס סעמינאָר שאָן ערריכטעט העטטע. ווייר אנגאָרן מיסען אללעס אנגענען, דיא יודען אונ-גאָרשע ערצעהען צו לאסען. איך קאָנן מיך נור הייטע דאריבער וואונדערן, וויא איינע פּאָן דען דעכטען גגען דען מיגיסטער שפּרעכען, ווערענד ווייר איהן אנטשטעהען!“

* * *

איינצווישען ווידער גון 12 אוהר מיטטאגס, דיא זיטצונג וואר טרעפּלך גראָס, דיא דעפּוטירטען שוויטצטען וויא אן איינעם דאמפּפּ-באהן אונד דאך וואללטע גגמאנר גאכדאָסען, ווערע וואללטע נאך פּארטשפּרעכען. דער קולטוס-מיגיסטער ליעס פּאָל-לער איפּפערגגנג הען אונד הער — אונד זעהע! דער לינקע-הערר טיסאָ קאָלמאָן, דער אויך דער לינקען וויטע זיטצע. ערהעבט זיך פּאָן זייגעם זיטצע געהט אויף דיא רעכטע זייטע אונד זעטצט זיך הינטער דען ריכען פּאָן טרעפּפּאָרט אונד שפּריכט אונד שרייבט אויפּ אב, וואס ווייר ניכט הערען אונד זעהען קאָנגטען. האט ער פּעפּלליכט מיט טרעפּפּאָרט אונטערהאנדעלט! ווער ווייס דאס! — נון בעגיכט זיך טיסאָ ווידער אויף זייגען זיטצ אונד העלט פּאָל-גענדע רעדע:

„דאס הויז האט קיין רעכט דאריבער צו אור-טהיילען, אב דער פּאָגד טהיילבאר אדער אונטהיילבאר איזט אונד אב עס נור איינעללייא אדער צוויי-עלייא זיהען ניכט — יעדענפּאָללס פּאָרדערט דיא גערעכטיגקייט, דאס אללע יידישע פּארטיען פּאָן דעם ערטראָגע דעס פּאָגדעס גגענעסען זאָללען. איך קאָנן דאהער ניכט בייא שעדעגי האלטען דענן איך ווילל, דאס אויך דיא פּארטשריטטס-פּאָר-טייא איינען גגנעס פּאָם פּאָגדע צור ערריכטונג איי-נעס סעמינאָרס האבען זאָלל — אונד זאָמיט שטעל-לע איך גון פּאָלגענדען אנטראָג:

אהגע גאָר נאָך איבער דיעזען פּאָגד ענדגיל-טיג צו ענטשיידען, אונד אהגע דאס קאפּיטאל

וואמט ער גאנץ סענדען בעגליקען וואללע. ער פערשוועדעטע פיעל געלד פיר וואהלטהעטיגקייטס זאכען, ער שיקטע איינען פאללען וואגען מיט זעמ-מעלן צור פערטהיילונג אן ארמע לייטע, ביז ענדליך פאם געלדע ניכטס געבליעבען איזט אונד מאן דען וואהנזיניגען מאנן אין דאס איירען-הויז בראכטע. — אוים מישקאלץ ווייד ווידער פאלגענדעס גע-שריעבען: איין היעזיגער זעהר אכטבארער קויפמאן טראט איינעס מארגענס זיינען בעקאנטען בעקער-מייסטער אונד זאגטע איהם, דאס ער פאן גוטען נוממערן געטרייומט האבע. זיא זעטצטען זאדאן צוזאממען אין דער לאטטעריע, וואבייא זיא 4800 גולדען געוואגנען האבען. דער בעקער-מייסטער כאפט נאך אפען אונד קאפסרטע דאס געלד איין; אבער אלס ער צוריקקאם, בעקאם ער אנדערע גע-דאנקען אונד ווילל דיא גאנצע 4800 גולדען בעהאל-טען, אהנע עטוואס דעם קויפמאנע דאפאן צו גע-בען. עס ענטשטאנד איין פראצעס אונד דיא געשיכ-טע קאממט יעטצט פאר דען ריכטער. דען הויפט-מרעפער דער קרעדיט-לאזע האט איין ארמער ווייגער בעאמטער געמאכט, אלס ער פאן דיעזעם זיינעם גליקע ערפאהרען האטטע, וואר ער אין אהנמאכט געפאללען.

* (צ ו ו י י א ק י נ ד ע ר פ ע ר ב ר א נ נ ט. אין באזונג (בייא פרעסבורג) גינגען מאנן אונד ווייב אין דען וויינגארטען אונד שפערטען צו הויזע איה-רע 2 קינדער איין, דיעזע שפיעלטען זיך וואהרשיינ-ליך מיט ריבהאלצען אונד פלאטצליך זאה מאן איינען רויך פאם פענסטער, מאן ערבראך גליך דיא טהירע אונד פאנד שאן דיא קינדער טאדט פער-בראנגט.

פערלאזונגען

1) דער קרעדיט-לאזע.

(פארשוועצונג.)

דען דריטטען טרעפער מיט 20000 גולדען גע-ווינגט ס' 1651 נומ' 29. — פערנער געוווינגען יע 5000 גול. ס' 1219 נו' 85, ס' 1719 נו' 38; — יע 2500 גול. ס 387 נו' 31, ס' 2204 נו' 9; — יע 1500 גול. ס' 134 נו' 13; ס' 1464 נו' 11; — יע 1000 גול. ס' 1464 נו' 2, ס' 1895 נו' 83, ס' 2301 נו' 6, ס' 3179 נו' 63 — אונד יע 400 גול. ס' 134 נו' 14 30 43, ס' 322 נו' 81, ס' 387 נו' 67, ס' 545 נו' 94, ס' 1219 נו' 96, ס' 1464 נו' 82 82, ס' 1562 נו' 23 אונד 48, ס' 1651 נו' 3 31, ס' 1719 נו' 7 21 43 64 88, ס' 1895 נו' 23 33 66, ס' 2204 נו' 12 21 36 59, ס' 2301 נו' 46, ס' 2529 נו' 33 43 60 67 70 72 98 אונד ס' 3179 נו' 39 42 44 אונד נו' 99.

איין אללע איבריגען אין דען אביגען סערין ענטהאלטענען נוממערן פאללט דער געריינגסטע גע-ווינן פאן יע 195 גולדען.

2) דער וויעגער-לאזע.

(פארשוועצונג.)

דען דריטטען טרעפער מיט 10000 גולדען גע-ווינגט ס' 2146 נומ' 3; — פערנער געוווינגען יע 1000 גול. ס' 2167 נומ' 44, ס' 2318 נומ' 34 43 94, ס' 2375 נו' 61 — אונד יע 400 גול. ס' 1361 נו' 93, ס' 1419 נו' 24 55, ס' 1915 נו' 42, ס' 2318 נו' 36, ס' 2375 נו' 19 ס' 2714 נו' 8 33, ס' 2837 נו' 36 86, ס' 2881 נומ' 90 אונד נו' 2942 נו' 99.

דיא איבריגען, אין דען געצאגענען סערין נאך ענטהאלטענען נוממערן, מאכען דען קלינסטען טרעפער פאן יע 130 גולדען.

3) דער דאנוי-דאמפשיפפאהרט-לאזע.

(פארשוועצונג.)

פערנער געוווינגען יע 1000 גול' נו' 6861 53084 46385 35545 34376 32935 7769 34 43 94, ס' 2375 נו' 61 — אונד יע 400 גול. ס' 1361 נו' 93, ס' 1419 נו' 24 55, ס' 1915 נו' 42, ס' 2318 נו' 36, ס' 2375 נו' 19 ס' 2714 נו' 8 33, ס' 2837 נו' 36 86, ס' 2881 נומ' 90 אונד נו' 2942 נו' 99.

דיא איבריגען, אין דען געצאגענען סערין נאך ענטהאלטענען נוממערן, מאכען דען קלינסטען טרעפער פאן יע 130 גולדען.

3) דער דאנוי-דאמפשיפפאהרט-לאזע.

(פארשוועצונג.)

פערנער געוווינגען יע 1000 גול' נו' 6861 53084 46385 35545 34376 32935 7769 59253; יע 500 גול. נו' 50621; — יע 200 גול. 1300 2298 3524 5609 6433 7555 7710 13673 21075 34248 39436 40028 41235 46217.

4) דער 1854-ער לאזע.

בייא דער אם 1-טען יולי 1874 פארגענאמ-מענען ציעהונג דיעזער לאזע וואירדען פאלגענ-דע 30 סעריען געצאגען. אונד צוואר: סעריע 1340 1272 1264 1161 1018 496 846 922 263 373 496 178 2699 2627 2620 2420 2321 2305 2205 1888 1622 1888 1569 1527 3990 3859 3814 3592 3398 3217 2911 2838 2834.

5) דער בריינשווייגער 20-טהאלער לאזע.

בייא דער פארגענאממענען פערלאזונג דיעזער לאזע פיעל דער הויפטרעפער מיט 20000 טהאלער איין ס' 8901 נו' 35; — דער צווייטע טרעפער מיט 5000 טהאלער איין ס' 6088 נו' 33; — 3-טע טרעפ-פער מיט 2000 טהאלער איין ס' 7217 נו' 18 — אונד דער 4-טע טרעפער מיט 600 טהאלער איין ס' 1648 נומ' 23. —

געשעפטסבעריכט.

פעסטער פרייזע.

ווייצען נעגען דיא פארינע פרייז-נאשרונג זינד דיא הייטיגען פרייזע אום 30 קר. געפאללען. — סער פעסטעמבער-אקטאבער $5,77\frac{1}{2}$ גולדען.

קוקורוץ פער יולי-אינינסט 3·95—4 גול. — פער אינוסט-פעסטעמבער 4.05—4.10 גולדען.

האפער פער פעסטעמבער-אקטאבער 1.94—1.95 גול.

רעפס $12\frac{1}{2}$—$12\frac{1}{4}$ גולדען פער 150 פפונד.

מעהל-פרייזע (פער וויינער צענטנער זאמט זאק, פרייא אב פעסט): נומ' 0: 14 גולד. 80 קר., נומ' 1 14 גולד. 30 קר., נו' 2: 13 גולד. 80 קר., נו' 3: 13 גולד. 20 קר.

נו' 4: 12 גולד. — קר., נו' 5: 11 גולד. — קר., נו' 6: 10 גולד. — קר., נו' 7: 9 גול. 60 קר., נו' 8: 9 גולד. 20 קר., נו' $8^1/_2$: — גולד. — קר., פיינע קליע 3 גולד. 70 קר., גראבע קליע 3 גולד. — קר.

הילזענ-פרוכט. ווייסע פיזאלען 5.25—6 גולדען פער צאלל-צענטנער. הירזע-בריין 8.30—8.50 גול. פער צאלל. צענטנער. הירזע 5 גולד' פער 82 פפד. — האנפזאמען 4 גולד. (פער 60 וויינער פפונד) — מאהן נרזיע 13, בלייער 15 גולדען פער מעטצען.

נייע ערדעפעפל: 6.80—7 גולדען.

שפיריטוס פיר געברויך נייע מעטהאדע 58—58.50 קר. פרעסהעפע-וויאארע 63—63.50 קר.

מאהאר 7.50 גולדען.

ריבאל (דאפפעלט ראפפינירט) 21.50 פער צענטנער. — פער הערבסט $21\frac{1}{2}$ גולדען.

אונשליט (חלב) 25.50 — 26 גולדען.

צוועטשקען. פער אקטאבער, באסנישע פאם-וויאארע $16\frac{3}{4}$—17 גולד.

צוועטשקענומס (לעקוויר) פער פעסטעמבער 14.50—14 גולד.

האנינ: געלבער $22\frac{1}{2}$ גולדען, — ווייסער האנינ 23·50 גולד. —

וואכס ראזענגייער 84—85 גול., אנדערע נאטשנגען 93—95 גולדען. סלאוואנישער 98—100 גולד.

ווייגשטיין האבנרעדיגער 34.50 גולד. אדדינערע 27 גולדען. —

קאפפערן: פערבישע 12 גול.— אינגארישע פרימא $15\frac{1}{2}$—16 גולד. מיטעלע 12—13 גולדען פער 2 מאנאטע.

פאפריקא (פרעמאריטער) פרימא 56, — שאפטען 76—78 גולד.

ליים 29—30 גולדען. —

פעסטער שלאכטפיעה-מארקט. בייא דעם אם 2-טען ד. מ. הייער אבגעראלטענען וואכען-מארקטע יואר-דען פערקייפט 790 אכסען דאס מאאר פאן 120 ביז 380 גולד 417 קיהע דאס מאאר פאן 115—275 גולדען, 143 מעלק-קיהע דאס מאאר פאן 80—250 גולד., 135 שטיק שאפע דאס מאאר צו 15 — 20 גולד. רינדפליש פער צענטנער 28 גולד. — קר. ביז 30 גולד. 50 קר.

לאממפעלל: באנאטער אונד באפשער שווערע 90—100 גול. — ווייבענבירנער 70—85 גול. דייפשוואללינג שווערע 60—80 גולדען פער 102 פפונד. —

קיטצפעלל ווייבענבירנער 112 — 125 גולדען. פער 102 פפונד.

וויינער פרייזע.

שפיריטוס: פרוכט-שפיריטוס $59\frac{1}{2}$ קר. —

ריבאל $21\frac{1}{2}$ גול. לינאל 22,25 גולד.

פעטראלעום 10.50 גולד.

לאטטא-צייהונג פאם 4. יולי 1874.

אפען 8 50 39 74 33

פרוכטפרייז-טאבעללע

פרוכטע	קויפלוסטיגע נומערן	פער צאלל-צענטנער
וויינען, באנאטער	81	5.85—6.—
„ „ „	82	6.—6.10
„ „ „	83	6.10—6.25
„ „ „	84	6.30—6.40
„ „ „	85	6.40—6.55
„ „ „	86	—.—.—
„ פרוים	81	6.05—6.15
„ „ „	82	6.20—6.35
„ „ „	83	6.35—6.50
„ „ „	84	6.55—6.70
„ „ „	85	6.75—6.80
„ „ „	86	—.—.—
„ פעטטער נאדען	81	6.—6.10
„ „ „	82	6.15—6.25
„ „ „	83	6.30—6.45
„ „ „	84	6.50—6.65
„ „ „	85	6.65—6.75
„ „ „	86	—.—.—
„ וויינבעבירגער	81	6.10—6.20
„ „ „	82	6.25—6.40
„ „ „	83	6.40—6.55
„ „ „	84	6.60—6.75
„ „ „	85	6.80—6.85
„ „ „	86	—.—.—
פער מעטצ		
קאזן	80	—.—.—
נערטסע מאלץ	72	—.—.—
„ פוטטער	72	—.—.—
האפער	50	2.85—2.80
קוקורוץ באנאטער	פער פעטצען	4.05—4.—
אנדערע נאטשונג	„ צענטנער	4.—3.95
רעפס קאזל	75	—.—.—

קורז-טאבעללע פאם 4. יולי

באללען-מעהל	קר.	אל
נומער 0	10	27
„ 1	20	26
„ 2	40	24
„ 3	40	23
„ 4	20	21
„ 5	50	19
„ 6	80	17
„ 7	—	17
„ 8	30	16
„ $8^1/_2$	—	—
גרעל-קורז		
יולבער-אשיא	25	105
רוקאשען	31	5
עסעניירינ-אונגארישעס פפונד 8 גולדען נאלד-		
שווינ (20 פראנקס)	94	8
נאפאלעאנדאר	94	8
פרייזישע טהאלער (קאפסנאנווייזונגען)	65	1
רוסישע רובעל	54	1
לאאזע.		
1864-ער לאאזע צו 100 גולדען	25	132
דעסעא צו 50	50	125
1860-ער נאנצע לאאזע	50	109
דעסעא פיעפטעל	50	111
1854-ער 4 פרעצענטיגע שאאפפס-לאאזע	50	98
1839 יאפפשיל-לאזע נאנצע	—	256
דעסעא פיעפטעל	—	220
קאמא רעגענבוגיגע	—	21
קרעדיט-לאאזע	25	156
פרוסשער לאזע פער 100 גולדען	—	106
פרוסשער לאזע פער 50 „	—	52
דאנוי-דאמפשיפפאהרט-לאזע	—	—
פאלס צו 40 גולדען	—	31

	קר.	אל
אאפפזי צו 40 גולדען ק. ס.	50	23
קלאאי צו 40 „ „ „	50	25
סס. נינגאיס צו 40 „ „ „	75	21
אפנער צו 40 „ „ „	—	22
וינדישגרעצער צו 20 גולדען ק. ס.	—	18
וואלדשטיין צו 20 „ „ „	50	21
קעלעניישע צו 10 „ „ „	75	11
רויזאלפלאטץ צו 10 „ „ „	20	12
מאאנזטריער צו 20 „ „ „	50	13
אינסבריקער לאאזע	—	15
זאלצבורגער לאאזע צו 20 גולדען	50	15
קראקויער לאאזע	—	18
מיינקר לאאזע	20	46
דעסעא 120 פראנקס אינטאליגענז	75	35
אונגארישע פרעמיען-לאאזע א 100 גולדען	75	80
דעסעא צו 50 גולדען	50	79
וויינער-לאאזע	50	98
ווערטה-פאפיערע.		
אינגארישע נרונדענטלאסטענגען	75	76
פעסטער-באנאפפיר	—	75
דענעבוריגישע	75	73
גאליציע	75	79
בוקאוינער	50	77
אינגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	50	95
וויינבערגענס-אנלעהענס-אבלאזונגס-אנזאגען	50	72
פעסטער שפארקאסען-באנען	—	260
אפנער שפארקאסענבאנען	—	90
מונציפאל-באנען	50	30
אונגלא-באנען 1. פרעמיען	75	31
אינגארישע באריען-קרעדיט	75	68
שפאר- אונד קרעדיט-פעראין	—	49
אינגארישע קרעדיט-באנען	50	198

	קר.	אל
פעסטער קאסינעראל-באנען	—	756
פעסטער נעוולערבאנען	—	395
פארארלג-אונגארישע	—	76
אונגארישע-באנען-אקטיען	—	56
אפנער קאסינעראל-באנען	—	186
לאנדעס אינגאיראל-שפאארקאסעס	75	79
אפנער בודענקרעדיט	—	43
פעסטער פרעמען אפפעלקענדישע	—	—
פעסטער אפפעלדישע	—	44
פעסטע-אפנער דיעפפעפפעדישע	—	151
דעפפעא פייזישע פרעמען	—	—
פפאנדישע דער אונגארישען באנקענק-		
דיט צו 5 אינגאלד פרעצענט	25	85
דער אונגארישען הויפטבאנקענ-באנען צו		
5 אינגאלד פרעצענט	50	77
דער אונגארישען אללגעמיינען באנקענקרעדיט-		
אנשפאלט צו 5 אונד אינגאלד פרע-		
צענט	—	84
דעפפעא צו 6 פרעצענט	—	86
דער פעסטער קאסינעראל-באנען	75	84
קעפפענ-בריק-אקטיען	—	83
נאדד-אפפע-באנען	—	114
אלפאלד-ווייאנבער	50	140
אונגארישע אפפעבאנען	—	50
פרוים באנען	75	227
דענבנבוריגער באנען אקטיען	50	136
קאשיי-אפיריבערגער באנען אקטיען	25	142
פרעגע-וואלפ באנען אקטיען	50	197
קאדל-לוטווייג-באנען אקטיען	50	252
לעמבערג-שפעזנאוויטפ-יאס באנען	—	145
קרעדיט-אקטיען	50	224
באנק- „	—	970

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS.

Budapest, 1874. Druck v. Moritz Burian, Waitznerboulevard, Marokkanerhof.

7) אנטראַנ דעם דעפּוטירטען טיסאָ לאסלוי. וועלכען ווער אָבען ערוועהנטען: דיעזער אנטראַנ וואורדע ביינאהע איינשטיממיג פערוואָרפען.

8) אנטראַנ דעם דעפּוטירטען טיסאָ קאלמאן. וועלכען ווער אָבען ערוועהנטען: פיר דיעזען אנ- טראַנ שטיממטען 110 אונד געגען דענזעלבען וואָרען 112 שטיממען. זאָמען וואורדע איך דיעזער אנטראַנ פערוואָרפען. —

* * *

וואָס געשיעהט נון יעצטע? דאס וואָר דיא פראַגע! דער פרעזידענט זאגטע. מאַן זאָלל יעצטע איינען אנדערן גענעגשטאנד. נעמליך דאס וואהל- געזעטץ. צור פערהאנדלונג געהמען. לאכענד פראַנ- טע טיסאָ קאלמאן. וויא מאַן יעצטע צור טאגעס- אָרדנונג איבערגעהען קאָנגע. ווענן מאַן ערסט דענ- זעלבען אנטראַנ פאָן שימאָני פערוואָרפען האט?

אָהנע ראשה שטאנדען אַללע דעפּוטירטע דא נעמאנד וואוסטע. וואָ מאַן איינגנטליך שטעהע אונד ווער איינגענטליך געזעגט האט. דיא אנטראַנע פאָן פאצאלאי שימאָני שעדענע אונד טיסאָ לאסלוי. וועל- כע פיר דיא אָרטהאָדאָקסען וואָרען זונד מיט גראַ- סער שטיממענ-מעהרהייט פערוואָרפען וואָרדען. — דיא אנטראַנע פאָן יוסטה אונד טיסאָ. דאס מאַן אין סעמינאָר ערזוכטע. האטטען נור 110 שטיממען פיר זיך. דער אנטראַנ דעם מיניסטערס איזט וועגען וויעס איינגעגען פערשולדענס דורכגעפאַללען; וואָס זאָלל מאַן אלזאָ מאכען.

אנטאָן טשענגערי שטעללטע נון דען אנטראַנ: דיא בעראהונג זאָ לאנגע פאָרטגעזעטצען ביז ענד- ליך דאָך אין בעשלוס צו שטאנדע קאָממען וואָרד.

דא ערהאָב זיך נון מיניסטער-פּרעזידענט ביטטע אונד זאגטע: ווער זונד הייטע אין איינע זאָר- גאַסע גראַטהען. אים וועלכער ווער ניכט זאָ ליבט הערוויסאָממען קאָנגען: דא אבער דיא הויז-אָרד- נונג אונס פאָרשרייבט. דאס אין איינמאל פערוואָר- פענער אנטראַנ. ערסט אין איינער אָרדענונג זשטענגס- צייט דעם ריינסטאנעס פערהאנדעלט ווערדען קאָנ- זאָ קאָנ דיעזע אנגעלעגענהייט אין דיעזען זאָמ- מער-זשטענגען ניכט מעהר צור פערהאנדלונג גע- לאנגען. דיא רעגירונג קאָנגע יעצטע דיא מיינונג דעם הויזעס אונד ווירד ניכט פערזיממען. גלייך צו בעגינען דער נעכסטען הערבסט-זשטענגען איבער דיעזע אנגעלעגענהייט איינען נייען אונד האָפפענט- ליך אנגעמבאָרען אנטראַנ איינצוברינגען. אָך בע- דיערע. דאס הייטע זאָלכע ערזאָנגיסס אונד מיס- פערשטענדניסס איינגעגעבען זונד. וואָרונד ווער צו איינעם עגדגילטיגען בעשלוסס ניכט קאָממען קאָנגטען. — — —

וואס זאגט נון דער לעזער צו דיעזער זשטענג?

האטטע: „נון, דא בין איך ווירקליך נייגיעריג, וויא לאנגע אנשיל זיינען „גדן“ (מישנס) האבען ווירד. דיעזעס נעלד ווירד וואהר- שיינליך „עב דאדעלע“ אָדער „עב פאָגעגעסס“ בעקאָממען. — אונד דער שוחט „אבראהם“ דען עס אָרגערען פערדראָססען, דאס מאַן איהן ניכט צום „מי שברך מאבען“ אויף דיא חתונה מיטגענאָממען האטטע. זאגטע: „זאָ לאנגע זאָלל דאס יידישע גלוח דויערן. בין וויא לאנגע אנשיל דיא נדן האבען ווירד: אין איינעם שפּעלער איזט קיין ברכה!“

אבער אויך אַללע איבריגען לייטע אין דער נאָסס ריכ- טעטען איהרע אויגען נאָך אנשיל אונד עדער וואר נייגיעריג. אָב יעצטע אנשיל אלס קאָרטעג-שפּעלען לאסטען ווירד? שאָן דיעזען לייטען צו טראָטצע אונד דען איינען ייגער שאגען ווענען פרויא צו ליעבע. שפּעלטע אנשיל ניכט אין קאָרטען אונד עס וואר איהם אויך זעהר נוט געגאנגען. זיין נעשעפט בליהטט אונד איין יאהר נאָך זייגער האָבעיש. האטטע איהם פרוט איינען זאָהן נעבאָרען, דען ער אפרים גאנגטע.

אלס נון דער ראנדאר צור נעפאָטטערשאפט זייגעס עי- טען ענקעלס נעקאָממען וואר, זאגטע ער זייגער טאָכטער: „נון, פרוט מיין קינד, האט דער בריעף רכטע געהאבט?“

„וואס פיר איין בריעף?“

„נון דער, אין וועלכעם עס שטאנד, דאס אנשיל איין שפּעלער איזט?“

„פאָן זאָ איינעם בריעף וויללסט דוא נאָך הייטע מעהר דערען?“ —

דאס וואר דיא גאנצע אנטוואָרט אונד וועגען אויך דער ראנדאר דיא וואָרטע ניכט פערשטאנדען האט, זאָ האט ער דאָך אויס דעם אויגע זייגער טאָכטער זעהר פיעלעס גענעהמען מען קאָנגען.

דייא יאהרע שפּעטער קאָם פרוטס פאטער ווייעדער אויף בעזוך. וויא בראכטע איהם דיעסמאל זיין צווייטעס ענקעל- קינד גענעגען, נעמליך איהר קליינעס פאָגעלע. ער הערצטע אונד קוסטע דיא קינדער. נאהם אייגע טהייערע פערלעכע- שנור אויס דער פאטשע אונד לעגטע דיא אויף דען האלז פאָן פאָגעלע, אונדעם ער זאגטע: „דאמיט דאס קינד איינמאל וויססט, דאס עס איינען נאָ-פאטער געהאבט האבע . . . אבער זאגע מיר מיינע טאָכטער (זאגטע דער ראנדאר צו פרוטס), וואָ האטט דוא דענן ד י י נ ע פעלען? אויף דיינעס האלזע זעהע איך דיא ניכט — אונד דיעזע דיינע פעלען זונד דאָפּפעלט טהייער. דא וויא פאָן דיינער נאָטטעלגען מוטטער זונד!“

„מיין מאַן האט דיא נאָך בריגן צום נאָלדשמיעדע הייניי- נעשאנען. דאמיט ער דאייזיך אין נייעס אונד שאנערעס גע- שליעס מאכען זאָלל!“

„אָ!“ זאגטע דער ראנדאר — אונד וואורדע בלאס! דיא איינען ווייגער טאָכטער זאגטען איהם עטוואס אנדערעס. אלס דאס וואס איהם דיא וואָרטע ווייגער טאָכטער זאגטען. דער בליק פאָן פרוטס האטטע איהן בזז אין דיא טיעפע דייגענע הערצענס עינגרייפפען. ער שפּראָך אבער מעהר קיין וואָרט דאריבער; נור אלס ער בים אבשיעדע דיא „מזוזה“ אין דער טהירע קוסטע, זאגטע ער: „פרוטס מיין קינד, דאס געשליעס אין דער פעלענ-שנור, וועלכע איך דייגעס פאָגעלע מיטגעבראכט האבע, איזט שאָן אונד קאָנגע לאנגע דויערן — — דוא ברוכסט עס דאהער דייגעס מאנגע ניכט מיטגעזעבען, דאמיט עס בייא איינעם בריגגער נאָלד- שמיעד אין נייעס דאהיים מאכע!“ אונד אָהנע זיך נאָך איינמאל אומצוזעהען, גינג דער פאטער מיט איינעם טיעפען זייפצער פאָן דאנען. ער קאָם אויך נוי וויעדער אויף בעזוך.

אין יאהר שפּעטער ערהיעלט פרוטס אין שרייבען פאָן איהרע עלטעסטען ברודער, דער איהר מעלדעטע, דער פאטער וויא געשטאָרבען אונד דיא מאגע „שבעה“ זיטצען. אין דיעזעס בריעפע שטאנדען אויך דיא וואָרטע: „וויס זייגעס לעפּטעסטען בע- זוכע בייא דיר, דער דער פאטער אין איינעם פאָרט קראַנק, אין דען לעצטען דרייא וואָכען האטטע ער אין דען עפּטעגס פיעבער אונד אלס מאַן איהן פראגטע, אָב מאַן ניכט נאָך פרוטס שיקען זאָלל, אנטע ער, וויא אייגער דער פאָם פיעבער שפּרייכט, דאס מאַן דיר זאגען זאָלל, דוא זאָללסט דאס געשליעס פאָן פאָגעלעס פערלען ניכט מיט דייגעס מאגע נאָך בריגן שיקקען. וואס ער דאמיט מייגטע וואוסטען ווייר ניכט. נאָך איינע שטונדע פאָר זייגעס טאָכטע, האטטע ער מיט לייטטער שטיממע נאָך דעס בריעפע בעגעהרט אונד אלס ווייר איהן פראגטען, וואס פיר איינען בריעף ער דענן מייגע, זאגטע ער, פרוטס ווייס שאָן, וואָ ער לייגגע דייגער עפּסטע ז ו א ה ר נ ו נ ג ס-בריעף?“

דער אלטע ראנדאר האט ליידער בייא זייגעס לעפּטעסטען בעזוכע אויס דען אויגען זייגער טאָכטער אללעס הערוויסגעלעזען; ער וואוסטע, דאס דיא פערלען-שנור ניכט בייס נאָלדשמיעד, אָנדערן איינגעדרייא, פערזעטצט אָדער גאר פערשפּעלט וואורדע, יעגער וואהרנונגס-בריעף. דען ער שאָר דער פאָר דער פערלאָבונג זייגער טאָכטער בעקאָממען האטטע, וואר רכטיג — אונד פרוטס וואר דיא פרוטע איינעם געפּרהליכען קראַנטען-שפּעלערס.

אנפאנגס האטטע זיך אויך אנשיל צוריקגעהאלטען, אבער וועגען זיך איינע ליידענשאפט איינמאל איינגעגיסטס האט, איזט דיא שווער אויסצוראָטטען. זאָבאלד איינמאל דאס עהרליכע געשעפט ניכט אם בעסטען גענאנגען וואר, האטטע אנשיל וויי- דער צו שפּעלען אנגעפאנגען.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

דעם פאָנדעם זעלבסט אנצונרייסען, זאָלל פאַרליי־בלאָס איר דעם עהרלעכן ע ר ט ר ע נ נ י ס ס ע דעם פאָנדעם איין סעמינאר ערריכטעט אונד איך דיא אָ ר מ ה אָ ד אָ ס ע ן שולען זאָללען אונטער־שטעטט ווערדען.

דיעזען אנטראג האט יעדער פערשטאנדען, נור ניכט דער מיניסטער. בינאהע אללע רעכטע דעפּוטירטע ריעפּען היערויף, דאס זיא דען אנטראג פאָן טיסא ניכט אנגענומען אונד נור פיר דען אנ־טראג דעם מיניסטערס שטיממען וואָללען.

מאן ווירד וואָהל פראגען, וואס דענן דער אונ־טערשיעד זיא צווישען דעם אנטראג פאָם מיניסטער אונד צווישען דעם אנטראג פאָן ע ר י ס א, דא דאָך ביידע איין דיא ערריכטונג איינעס סעמינאר'ס הינצעלען?

דיעריף פאָגען וויר אנטוואָרטען, דאס דער אונטערשיעד איין זעהר בעדייטענדער איזט.

מיניסטער טרעפּאָרט וויל אוים דעם ק אַ פּ י ט אַ ל ע דעם שולפאָנדעם איין סעמינאר־גע־בוידע ק ו י פּ ע ן אונד אוים דעם ערטרעגנוססע דיא איבריגען קאָסטען בעשטרייטען.

קאָלאָמאן טיסא אבער וויל נור אוים דעם ערטרעגנוסע (אוים דען צינזען) דעם שולפאָנדעם איך איין סעמינאר ערריכטען לאסען.

טרעפּאָרט וויל ל נ י כ ט א י נ ס ט ו י י־ל ע ן איין סעמינאר ערריכטען אונד ניכט איך דיא עגשטרונג איבער דען פאָגד אבוואָרטען, זאָג־דערן וויל גלייך א י ן פּ י ר א ל ל ע מ א ל דיא בעוויללינגונג דעם פאָנדעם פיר דאס סעמינאר האבען, דאמיט מאן ניעמאלס מעהר נעגען דאס סע־מינאר איפּטרעטען קאָנגע.

טיסא אבער וויל נור פ אָ ר ל י פּ נ ן איין סעמינאר האבען, אהנע דען פאָגד צו בערוה־רען אונד ווענן עס זיך דאנן הערוישטעללען זאָלל־טע דאס דיא ערריכטונג דעם סעמינאר אנגע־רעכטפּערטיגט וואר, זאָלל מאן פיר'ס סעמינאר־ניכט אינמאל דיא ערטרעגנוסע דעם פאָנדעם צוראָאמ־מען לאסען.

טרעפּאָרט וואָללטע איין פיר אללע מאל דער פאָרטשרייטטס־פאָרטיא דען זיעג פערשאפפען; טיסא אבער וואָללטע פאָרליי־פּ; נאָך בי־ן צוי עגט־שיידונג איבער דיא רעכטליכע נאטור דעם פאָנדעם דען לאסען פאָרטדויערן לאסען.

דאס הייז וואָללטע נון שאָן אבשטיממען, מאן בערעכנעטע שאָן דיא גראָסע מערהייט. וועלכע פיר טרעפּאָרט שטיממען ווירד — אונד זיעהע, דא ערעכט זיך טרעפּאָרט אונד זאגטע: „דא נון הערר טיסא עבענזא וויא איך איין סעמינאר וויינשט, זא פּנדע איך צווישען מיינעם אנטראג אונד דעם

זיינגען קו י נ ג ע ן אנטערשיעד — אונד איך נעה־מע זיינגן אנטראג אן!"

ווענן מאן פּלאָטצלוך מיט איינער ראָגאָנע אונטער דיא רעכטען דעפּוטירטען הינגינגעפּיערט העטטע, זא העטטען זיך דיאוועלבען ניכט זא ער־שראָקקען, אלס זיא דיעזע טרעפּאָרטשען וואָרטע האָרטען! יעדער זאה איך דען מיניסטער, אב ער דענן איין־ריכטונג מיניסטער טרעפּאָרט איזט? — „ווי־ר רעכטע וואָללען פיר דיינען אנטראג שטיממען אונד איך איינמאל פערבינדעסט דוא דיך מיט איינעם ליי־קען אונד נימסט ז ו י נ ע ן אנטראג אן? דוא לאסט דיינע איינענע פאָרטיא אים שטיכע אונד פערגליכסט דיך מיט דעם לינקען־פיהررר? האטט דוא עטוא צו אונס קיין צוטרויען, דאס ווי־ר איינע מעהרהייט פיר דיך צוזאמענגינגען ווירדען?" זא דיעס יעדער רעכטע דעפּוטירטע דעם מיניסטער צו אונד פאָסטע דען בעשלוס. פאָן נון אן דען מיניסטער נאנין אונס שטיכע צו לאסען.

דער ווייטע דעפּוטירטע מאָרין ו נ א ה ר־מ א נ ן, וועלכער איך ראָגנעס־דעפּוטירטער וואר אונד איין איפּיגער אנהענגער דעם סעמינאר־ס איזט, ערהאב זיך צום שפּרעכען; אבער דיא אונרוהע אונד דער לערם וואָרען זא אונגעהייער, דאס ער קיים צו ווערטען קאָממען קאָנגטע. ער האט וועהרענד דיע־זער גאנצען פערהאנדלונג קיין וואָרט געשפּראָכען, אבער דא פּלוטלעך ער זיך זא גיעדער־גיעשטעט־טערט דאס ער מיט לויטער שטיממע דעם מיינ־טער צוגערופען האטטע, וויא ער דענן בלאָס איים דעפּערטענגסע איין בעזאָנדערעס סעמינאר־געבי־ט קיפּען אונד נאָך דיא איבריגען קאָסטען בע־שטרייטען ווירד? טרעפּאָרט וואָרדע בלאסס אונד ער אנטוואָרטעטע שטאָטטערנד: זא ווערדע איך פאָר־לייפּיג קיין געבוידע קיפּען, זאָגדערן פאָכטען! — ו נ א ה ר מ א נ ן אבער לעגט צום מיניסטער אונד שפּראָך אין איהן הינין אונד מאכטע מיט ביי־דען הענדען, וויא מאן איינעם זאגט: וואס האטט דוא עטעטע געטהאן, דוא האטט דיך יא איבערזינגאָפּפּ, אים נאטטעם ווילللען צוגעהע דען וואָרט צוריק אונד זאגע, וואס דוא געזאגט האטט, האטט דוא ניכט געזאגט? — טרעפּאָרט אבער מיינטע, עס זאָלל נור, ווענן אייך נור פאָרליי־פּ, אין סעמינאר זיין, ער ווערדע שאָן פיר דאס פערבליבען דעם סעמינאר־ס טראָכטען.

דער לערם וואָרדע אימער שטערקער. דיא איפּיגען וויאָרען פאָן מיינטע צו מיינטע ראָאָסע־ר דער דעפּוטירטע ק י ש שפּראָך עטוואס אבער וויר ראָגנטע אידן אין דיעזער אונרוהע הערען דער פּיעזידענט מוסטע נון עגדליך דיא זיטצונג אויף אייגע פּיעריטעל שטונדע איפּשיעבען.

דיעזע צווישענ־צייט בעגיטצטע וואָרמאָגן צור איבערדרעהונג דעם מיניסטערס אונד אלס דיא זיט־צונג וויעדער איפּגענאָממען וואָרדע, זאגטע מיינ־טער טרעפּאָרט, דאס ער דען אנטראג פאָן טיסא שלעכט פערשטאנדען האבע אונד ער ניממט יעטצט נור אונטער דער בעדינגונג דען אנטראג פאָן טיסא אָן, ווענן דאס סעמינאר ניכט א י נ ס ט ו י י־ל ע ן, זאגדערן ב ל י י ב ע נ ד פאָם פאָנדע ער־ריכטעט ווערדען זאָלל. — אלס נון טיסא דיעזע בע־דינגונג ניכט צוגעבען וואָللטע, ערקלערטע מיניסטער טרעפּאָרט, דאס ער יעדער צו זיינגע ערסטען אנ־טראג צוריקקערע.

דיעריף מיסטע דער מיניסטער בעלייד־יגונגען איך בעלייד־יגונגען אנדאָרען, מאן פּראָטע איהן, וויא דענן איין מיניסטער זא שנעלל זיין וואָרט ווי־דערזיפּען קאָנגע אונד אללעס ערקלערטע זיך, דען אנטראג דעם מיניסטערס אונטער קיינער בעדינ־גונג אנגענאָממען.

„ווי־ר האבען שאָן גענוג געהאבט! אבשטיממ־מען! אבשטיממען!" זא האָרטע מאן אָאָן אללען זייטען רופען. — עס קאָם נון צור אבשטיממונג; אבער דא וואָרען א כ ט אנטראגע, איבער דיא מאן אבשטיממען מיסטע.

1) אנטראג דעם דעפּוטירטען פּאצאלאי, דאס מאן דיעזע אנגעלעגענהייט יעטצט ניכט פערהאנדלען זאָלל, דיעזער אנטראג האטטע נור 2 שטיממען.

2) אנטראג דעם דעפּוטירטען שימאָני, דאס דיעזע אנגעלעגענהייט גאר ניכט הייעהער געהאָרט אונד מאן דאדער צור טאגעס־אָרדנונג איבערגעהע; דיעזער אנטראג האטטע נור 5 שטיממען.

3) אנטראג דעם מיניסטערס טרעפּאָרט, דער אנזוגען לעזערן בעקאָנגט איזט. דיעזער אנטראג האטטע ניכט אינמאל איינע שטיממע, דא איהן דער מיניסטער אנפּאָנגס זעלבסט פאללען לעס.

4) אנטראג דעם דעפּוטירטען יוסטה, דאס מאן פאָם פאָנדע איין סעמינאר ערריכטע אונד ניכט אינמאל דען גאנצען דעסט דען אָ־ט־אָ־אָ־ר־סען געבע, פיר דיעזען אנטראג וואָרען 110 שטיממען אונד גענען דיעזען אנטראג וואָרען 115 שטיממען — (אמיט וואָרדע דיעזער אנטראג פערוואָרפען אונד טרעפּאָרט שטאנד פאָן זיינעם זטעע אייך אונד פערלעס גאנין בעשעמט דאס הויז. שאָן בייס הו־ניסגעדען שפּראָך ער פאָן זיינער אבדאנקונג.)—

5) אנטראג דעם דעפּוטירטען שטיגער, וועל־כען ווי־ר אבען בעריעדנשען. דיעזער וואָרדע עבענ־פאללס פערוואָרפען.

6) אנטראג דעם דעפּוטירטען שעדעני, דאס מאן דיא גאנצע אנגעלעגענהייט איינעם ריכטער אי־בערגעבע, ער האטטע נור זיינגע שטיממען פיר זיך.

פאָלליעטאָן.

דער קאָרטענ־שפּיעלער.

(1-טע פאָרטזעטצונג.)

שאָן דאדורך בעוויזען אנשיל, דאס ער איין „בריה" איזט, אינדעם ער דיא שאגע פ ר ו מ ט (פרומעס) מיט דען שאָנס־טען אויגען צור פרויא בעקאָממען האט. פעלע וואָרען בייא דיע־זער אויף דער בעשויא אונד קיין אנדערער בעקאָם זיא אלס א נ ש י ל. דיא אויגען פאָן פרומס וואָרען וועלכבערהמט אין דער נאנצען ענגענד שפּראָך מאן דאפאָן, ווער לאנגע אין דיעזע אויגען הינזינהע, דעם ערשיינט דיא וועלט נאנץ אנדערס! עס וואָרדע אינעם דאביא נאנין בעוואָנדערס צו מוטהע, אונד ווער זיך נאכהער דען נעהאבטען אינדרוק רעכט פערגעגענוווער־טיגען וואָللטע, וואָר עס ניכט אים שאמנדע. מאן קאָנגטע ווירק־ליך אן ניכטס באזעס דענקען, ווענן מאן אן פרומס אויגען דאכטע. —

דעם לעזער, וועלכער דיעזע שילדערונג דעם אויגעס אלס איינע איבערטריבענע אָדער נאר לינגהאפטע אנזעהען ווירד, וואָللען ווי־ר נור פאָللנענדעס זאגען: גלויבט מאן ניכט לאנגע, דאס איין „באזער בליק" (עין ה
ע) עקסיסטיר, אונד דאס גע־וויסע לייטע מיט דעם בליק בעצויבערן אונד שאדען קאָנגען? אונד זא ניכט עס וויידער איין „נוטעס אויגע" (עין טובה). דעם־סען בליק אויף דען מענשען פאָן בעדייטענדער ווירקונג איזט. זא צום ביישפּיעל דען וויסען נאָך פעלע אלטע לייטע פאָן דעם בליקע דעם ערסטען נאפּאָלעאָן ווהר פעלקע צו ערצעהלען. נור פיר זיינעם בליקע ערשחילטע ער בעפעהלע, מיט זיינעם בליקע בעדרעשטע ער דען מענשען אונד מיט זיינעם בליקע קאָממאנ־דירטע ער איינע נאנצע ארמעע. אלס ער איינסט אין פאָנק־פורט איינצוגען וואר, שטעللטע זיך אין אלטער מאנן דיכט אָר איהן הין, אום דען נראָפען וועלטקאיזר צו זעהען. נאפּאָ־לעאָן וואָרף אויף איהן איך איינען בליק — אונד דער אלטע וואר צוזאמענצוזינקען אונד איינינע שטונדען דאָרין וואר דער נייטיגע מאָדם! מאן מאג פעיעللיכט זאגען, דאס דיעס איין פאָלאָטעللיכס ערשרעקען וואָר. אבער נעגען, דאס קיינע לייי־גען קאָנן, דאס דאסס איינע דעם מענשען, דער שפּעגעל זייגער זעלע איזט.

יא דאס א ו י נ ע שפּיעלט דיער אין אונזערע נעשיכ־טע דיא הויפּטראָللע! — איך פיר אנשיל האטטען אין דען ערסטען יאהרען זייגער עהע דיעזע אונגעגיגלדיך בייזיגען אונד פרייען אויגען פרויא, אין וועלכע ער לעבענע אלס יעדער אנדערע בליקען קאָנגטע, דען פאָللסטען צוויבער אהרער גע־וואָللט. שפּעטער בעריהטעטע אנשיל פאָן דיעזען אויגען, דיא ווערען אין זיינעם אונגלייקע שולד ווייזיגען — אונד ער האטטע ווייקליך רעכט. דיזע וואָللען דאס איך מיט וויזיגען וואָרטען קורץ ערצעהלען.

פרומס וואר ניכט אוים באָסקאָוויטען געבירטיג, איהר פאטער וואר איין ייטיגער „ראנדאר" (אדרעגראטאָר) אויף איינעם שטילللען דאָרפע נעבען באָסקאָוויטען; אבער זא לאנגע פרומס אין מעדגען וואר. וואר דער אויגטאטע ראנדאר־האָף פאָן דען פעللען יונגען; וועלכע אויף דיא בעשויא כאטען, ווער בעווטס; אבער מעיקוווידיגער ווייזע וואָللטע פרומס קיינען אנדערן צום מאנגע אלס עבען נור דיעזען ווילדען אנשיל, פאָר דעם מאן זיא אם מיסטען נעוואָרנען האט.

נאָך עהע דיא פעלאָבונג שטאטטגעפונדען האטטע, וואר איינעם פאנגעס אויף דעם ראנדאר־האָף אין בריעף איינ־דרוטע ער איינע נאנצע אדמעע. אלס ער איינסט אין פאָנק־פורט איינגעגענגען וואר, שטעللטע זיך אין אלטער מאנן דיכט אָר איהן הין, אום דען נראָפען וועלטקאיזר צו זעהען. נאפּאָ־לעאָן וואָרף אויף איהן איך איינען בליק — אונד דער אלטע וואר צוזאמענצוזינקען אונד איינינע שטונדען דאָרין וואָר דער נייטיגע מאָדם! מאן מאג פעיעللיכט זאגען, דאס דיעס איין פאָلل